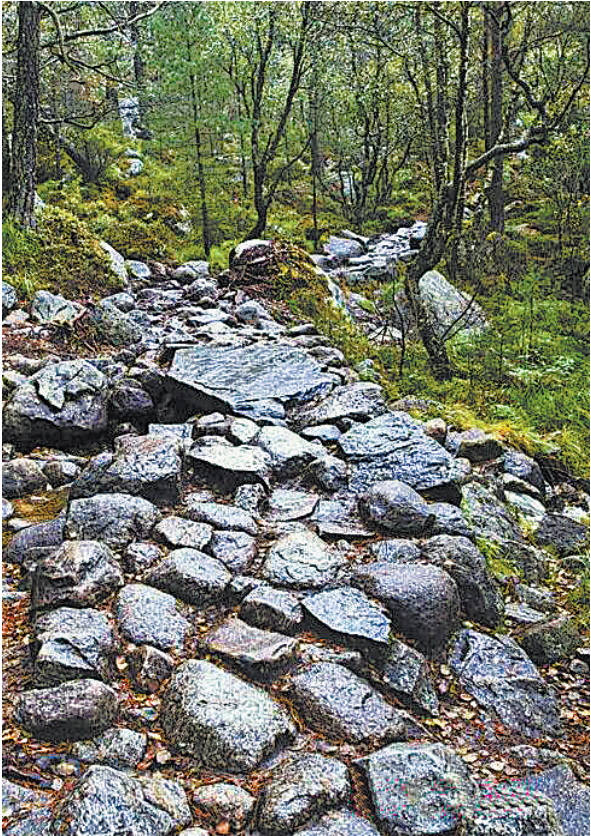

Gogen dauq maj ndaej bizbodbod, lanh maj youq ndaw reih haeuxyangz. Gyoengqvunz Hou-lungz Cunh ndaem haeuxyangz seiz, couh lod gij gogen ndaw reih bae, gij rag hix caez lod bae, dan ce gij gogen giz geh rin laj haenz naz, gij gogen neix hix dingqgangj ne, cij maj youq henz haenz naz. Doengh go neix couhdwg ce hawj duzmou gwn.

Duzmou Houlungz Cunh, gwn gij mbawgen ndaej daj ndwensam gwn daengz ndwenlab.

Cauz Yunlinz cungj mbouj lumz gangj au daujndaej dajciengx, gwn haeux gangj, byaij roen gangj, haihoih gangj, Yenzluj rox de siengj maz.

Geijlai bi lo, Houlungz Cunh couh cij ndaem ndaej geij yiengh gomiuz de, gyoengqde ndei maj ha, vut haeuj ndaw namh bae, doek geij raq fwn couh ndaej maj okdaeuj lo, caenhguenj byomnyieg, hoeng, dauqdae maj okdaeuj lo, gij gomiuz unj youq gizneix maj mbouj okdaeuj. Gyoengqvunz gizneix lij maij ciengx duzyiengz. Duzyiengz dwg gyoengqbaya ciengx hung.

Moix ngoenz langh duzyiengz hwnj bya, youh gyaep duzyiengz dauqma, duzyiengz couh gag majhung lo, bouxcienx cij sai goengrengz ndwi. Gij goengrengz dang' yienz mbouj suenq maz lo, gyoengqvunz Houlungz Cunh suenq soq, coengzlaiz mbouj suenq goengrengz haeujbae. Mboujgvaq bi 2017 gvaqlaeng, couh mbouj ndaej ciengx duzyiengz lo, ndaw yienh mbouj hawj langh duzyiengz, naeuz duzyiengz buqvaih swnghdai daiq lai, caiq hix mbouj ndaej caih gyoengqde youq gwnz bya buet bae buet dauq lo. Youh mbouj gamj lai ciengx duzmou, duzmou gwn ndaej lai, sai haeux, ranz he cij ciengx duz song duz, menhmenh ciengx daengz gvaq cieng. Gij haeuxgwn Houlungz Cunh, bouxvunz cungj mbouj gaeuq gwn, gizlawz lij miz faenh duh mou, bingzciengz couh dwk byaeksawz、mbawgen doengh gij neix, gyaux haeuj ndaw raemz haeuxyangz bae gueng duzmou. Duzmou gwn mbouj imq, ciengx daengz byai bi, vanzlij bwnnyumyum, mbouj maj noh.

Vanzlij bin bya cunz ranz, mizseiz dwg Yenzluj daiq roen, mizseiz dwg boux ganbu ndaw mbanj gizyawz, ca mbouj geijlai ngoenzngoenz au byaij, gyoengq ganbu byaij ndaej yaek daej, mbanj mbanj ndoj youq ndaw bya laenggaungau, lij au song fwngez song ga bae bin cij byaij ndaej. Cauz Yunlinz ndang sang, ga raez, de byaij song yamq, gyoengq ganbu ndaw mbanj au byaij sam yamq. Cauz Yunlinz byaij ndaej vaiq, gyoengq ganbu ndaw mbanj ciengzseiz youq baihlaeng de geijcib mij, de

Yenzluj

然 鲁

Loz Nanz sij Moz Beibei hoiz

罗南 著 莫蓓蓓 译

构树倒是肥硕的，滥长在玉米地里。后龙村的人种玉米时，就把地里的构树连根拔掉，只留下坎边石缝里的，构树便也听人的话，只在坎边长。那是留给猪吃的。

后龙村的猪，能把构叶从农历三月吃到腊月。

曹润林总不忘说种养，吃饭说，走路说，开会说，然鲁知道他在想什么。

多少年了，后龙村就只种那几样农作物，它们好养呀，扔进土里，几场雨就能长出来，尽管瘦弱，毕竟还是长出来了，而挑剔的农作物在后龙村是长不出来的。后龙村的人还喜欢养山羊。山羊是山养大的。

每天把羊赶上山，又把羊赶回来，羊就自个儿长大了，人费的只是力气。力气当然算不上数的，后龙村的人算账，从来不把力气算进去。只是2017年之后，山羊就不能再养了，县里禁牧，说是山羊对生态破坏太大，再也不能任由它们满山乱跑了。猪却是不敢多养的，吃得少，费粮食，每家只一头、两头的，慢慢养着留过年。后龙村的粮食，人都不够吃，哪还有猪的份，平时就打些红薯藤、构树叶之类的，混进玉米糠里喂。猪吃不饱，养到年尾，仍然毛耸耸的，不长肉。

仍然爬山走户，带路的有时候是然鲁，有时候是其他村干，几乎天天走，村干们走得想哭，一些窝在深山里的屯，还得双手双脚攀爬。曹润林个子高，腿长，他走两步，村干们得走三步。曹润林走得快，村干们常常被落在后面几十米，他不时转回头来调侃，你们呀，还是太缺乏锻炼。天知道呢，一个城里人，居然比山里人还能走。

去高坡屯那天，是然鲁带，走了几户之后，穿过一片空旷的地，就看到荣宝荣金家了。两间破旧的木瓦房，摇摇欲坠，四周用塑料薄膜围起来，风吹动，便哗哗地响。哥哥荣宝七十岁，妻子早年病故，留下一个哑巴儿子，弟弟荣金六十五岁，一辈子没娶。三个老光棍住在一起，日子实在难过。还是十几年前的事了，当时政府给五百元建房费，需要本屯人投工投劳帮建房子。然鲁动员了很久，却没人愿意，房子建不成，便只帮他们申请了五保户，吃救济过日子。后来国家又出台了危房改造政策，只是这家人自身没有建房能力，便也就算了。然鲁一直觉得这事办得潦草，却也一直这么潦草地过下去，如果不是带曹润林来到这里，或许还会继续潦草下去。后龙村的事，潦草的多了去，就像一个人，身上的虱子多了，也就不觉得痒了。其实然鲁不想把曹润林带到这里来的，曹润林的表情有时候像刀，割得他不舒服。——见到荣宝荣金和那哑巴儿子，曹润林果然又流露出刀的表情，不，不是锋利，是怜悯。然鲁不喜欢怜悯，却也明白后龙村需要怜悯。倒是曹润林，走了几个月的户，原先的激动渐渐平息下来，明白后龙村的事，并不是他想象中的简单，它们像后龙山遍地的石头，从地底长出来，能轻易看得见，却不轻易搬得动。屋子里很乱，所有的物件都有一层厚厚的黑垢。兄弟俩抽着烟杆，笑着说自己的难处，像是说一件久远的事，或是别人的事。在后龙村，极少看到愁苦的脸，每一个人的苦难都很平静。曹润林沉默地将这些难处记进笔记本里，不久后，他把这家人迁到小陇法屯去，并申请到危房改造补助，帮代建了两间砖混平房。

荣宝荣金搬走后，一个屯就空了下来，曹润林看着空荡荡的地，突然兴奋起来，说，这里拿来养猪多好呀，远离人家，方便防疫管理。然鲁猜想，曹润林琢磨养猪，一定琢磨了很久。

曹润林想建一个养猪场，养一千头猪，再种三百亩构树。猪吃构叶，猪的粪便又能养构树，形成一个循环。

(9)

seiz mbouj seiz cienq dauqlaeng dauj gangriu naeuz: “Gyoengqsou ha, aiq dwg bingzciengz mbouj lienhdang geijlai.” Byawz ndaej rox ne, boux vunz ndaw singz ndeu, gawqyienz beij gyoengqvunz ndaw bya lij byaij ndaej.

Bae Gauhboh Dunz ngoenzde, dwg Yenzluj daiq roen, cunz geij ranz le, byaij gvaq benq dieg hoengq ndeu, couh yawjraen ranz Yungz Bauj Yungz Ginh lo. Song fungh ranzvaxfaex vaihvadvad, doenghfwenfwen, seiqhenz au mozsuliu humx hwnjdaeuj, rumz baez ci, couh yiengjvava hwnj-daeuj. Daeggo Yungz Bauj ndaej 70 bi, mehyah gaxgonq couh binghdai lo, ce miz daeglwg ngoemx ndeu, daegnuengx Yungz Ginh ndaej 65 bi, baenz ciuh au mbouj ndaej yah. Sam boux daegdog youq itheij, gij saedcej saedcaih gvaq ndaej hoj. Lij dwg gij saeh cibgeij bi gaxgonq lo, seizde cwngefuj hawj haj bak maenz hawj gyoengqde hwnq ranz, lij au gyoengq vunzmbanj sai rengz bae bang guhhong. Yenzluj dungyenz le haujlai nanz, hoeng, mbouj miz vunz nyienh bae bang, aen ranz couh hwnq mbouj baenz, baenzneix cij ndaej bang gyoengqde sinhcingj le aen ranzhajbauj, gwn ngaenzgouqcae q gvaq saedcej. Doeklaeng guekgya youh okdaiz le gij cwngecwz gaijcauh ranzyiemj, cij mbouj gvaq ranz vunz neix mbouj miz byawz rox hwnq ranz hix mbouj miz ngaenz hwnq, doeklaeng cixbah lo. Yenzluj itcig roxnyinh gienh saeh neix banh ndaej rubrab, cix hix itcig baenzneix rubrab roengzbae lo, danghnaeuz mbouj dwg daiq Cauz Yunlinz dauj daengz gizneix, lauhei q lij yaek laebdaeb baenzneix rubrab roengzbae. Gij saeh Houlungz Cunh, baenzneix rubrab lai lo, couh lumj boux vunz ndeu, gwnz ndang duznaenz lai lo, hix couh mbouj roxnyinh miz maz humz lo. Gizsaed, Yenzluj mbouj siengj daiq Cauz Yunlinz daengz gizneix, gij yiengh Cauz Yunlinz mizseiz lumj fagcax nei, gvej ndaej de mbouj cwxcaih. ——Baez raen Yungz Bauj、Yungz Ginh caeuq boux lwnggoemx de, Cauz Yunlinz youh loh ok gij yiengh lumj fagcax nei dahraix, mbouj, mbouj dwg raehrwd, dwg hojlien z. Yenzluj mbouj gyaeh hojlien z, cix hix rox Houlungz Cunh au hojlien z. Dauqfanj dwg Cauz Yunlinz, cunz ranz byaij le geij ndwen, yenzlaiz gikdoengh danqmaz, seizneix menhmenh caemdingh roengzdaeuj, rox gij saeh Houlungz Cunh, mbouj dwg gij yiengh de siengj baenzde genjdanh, gyoengqde lumj ndaek rin rim giz Byahoulungz, daj lajnamh maj okdaeuj, yawjraen vei, buen cix hoj. Ndwranz luenhnyagnyag, sojmiz doxgaiq cungj miz caengz heiz fonx nanwnwt ndeu. Song beixnuengx cit ganjen, riu naeuz giznanz swheij, lumj gangj gienh saeh ciuhgonq ndeu, roxnaeuz dwg gij saeh bouxwnq nei. Youq Houlungz Cunh, gig noix ndaej raen faj naj haemzhoj, moix boux vunz miz hojnanh cungj gig caemdingh. Cauz Yunlinz caemrwgrwg geiq doengh gij neix haeuj ndaw bizgibwnj bae, mbouj geij nanz, de senj ranz vunz neix daengz Siujlungzfaz Dunz bae, caemhcai q sinhcingj ndaej gij ngaenz bangbouj gaijcau ranzyiemj, bang hwnq le song fungh ranzbingz, aen ranz neix dwg au cien、namhcab caeuq ganghginh doxgyaux laebbaenz.

Yungz Bauj Yungz Ginh song beixnuengx neix buen le, daengx aen dunz couh hoengq roengzdaeuj lo, Cauz Yunlinz yawj gij dieg hoengqvavang, sawqmwh vuenheij hwnjdaeuj, naeuz: “Gizneix au dauj ciengx mou ndei lai lo, liz ranzyouq gya e, fuengbienh fuengz binghraq.” Yenzluj guj, Cauz Yunlinz naemj yaek ciengx mou, itdingh naemj ndaej haujlai nanz lo.

Cauz Yunlinz siengj laeb aen ranzciengxmou ndeu, ciengx cien duz mou, caiq ndaem sam bak moux gogen. Duzmou gwn mbawgen, gij haex duzmou youh ndaej guh bwnh coq gogen, caux baenz aen sinzvanz ndeu.

(9)